

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2CoCsp/105/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117215388
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7117215388.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkyň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Olgy Mičietovej v spore žalobcu Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Bratislava, Mýtna 48, proti žalovanému Y. Ž., nar. XX.X.XXXX, bytom Q., L. XX, zast. JUDr. Jaroslavom Bódišom, advokátom, so sídlom Bardejov, Pod Papierňou 66, o zaplatenie 2.704,41 € s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku 15Csp/129/2017-299 zo 14.7.2020 v znení opravného uznesenia 15Csp/129/2017-353 z 2.12.2020 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

M e n í rozsudok v znení opravného uznesenia 15Csp/129/2017-353 z 2.12.2020 v zaväzujúcom výroku tak, že žalobu zamietla.

Odmietla odvolanie proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.704,41 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.704,41 € od 12.9.2017 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodol tak potom, čo jeho skorší rozsudok 15Csp/129/2017-137 zo dňa 23.10.2018, ktorým žalobu zamietol, bol na základe odvolania žalobcu zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach 11Co/385/2018 zo dňa 19.12.2019.

2. Podanou žalobou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 2.704,41 € s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 4.6.2014 do zaplatenia. Pohľadávku uplatnenú v tomto konaní nadobudol na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej dňa 30.11.2017 medzi Všeobecnou úverovou bankou, a.s., ako postupcom, a žalobcom, ako postupníkom. Skutkovo žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu dňa 3.1.2011 uzavrel so žalovaným Zmluvu o poskytnutí bezúčelovej pôžičky č. 7085569 (ďalej len „Zmluva č. 1“), na základe ktorej poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 3.000 €. Pôžičku sa žalovaný zaviazal splácať v 42 mesačných splátkach po 110,50 €. Dňa 24.5.2011 uzavrel so žalovaným Zmluvu o poskytnutí pôžičky č. 6095743 (ďalej len „Zmluva č. 2“), na základe ktorej poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 1.600 €. Túto pôžičku sa žalovaný zaviazal splácať v 48 mesačných splátkach po 55,26 €. Dňa 21.6.2012 uzavrel so žalovaným Zmluvu o poskytnutí pôžičky č. 612819 (ďalej len „Zmluva č. 3“), na základe ktorej žalovanému poskytol finančné prostriedky vo výške 1.600 €. Túto pôžičku sa žalovaný zaviazal splácať v 60 mesačných splátkach po 51,35 €. Žalovaný poskytnuté pôžičky nesplácal riadne a včas, v dôsledku čoho ho právny predchodca žalobcu listom zo dňa 25.5.2014 vyzval na úhradu dlžných splátok. Žalovaný

dĺžné splátky neuhradil, preto právny predchodca žalobcu dňa 27.7.2014 vyhlásil okamžitú splatnosť všetkých poskytnutých pôžičiek, o čom žalovaného informoval oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti. Žalobou uplatnený nárok tak predstavuje súčet nesplatených zostatkov z jednotlivých pôžičiek (541,37+736,66+1.426,09=2.704,12 €).

3. Žalovaný nárok žalobcu neuznal. Namietal nečitateľnosť Zmluvy č. 1 predloženej žalobcom. V súvislosti so Zmluvou č. 2 a č. 3 poukázal na neprimerane vysoké úroky a RPMN. V Zmluve č. 2 úroková sadzba činí 28,99 % a RPMN 28,99 %, pričom podľa štatistik priemerných úrokových mier bola v rozhodnom období priemerná úroková sadzba vo výške 9,74 %. V Zmluve č. 3 je uvedená úroková sadzba vo výške 32 % a RPMN vo výške 32 %, pričom sa priemerná úroková sadzba v období uzavretia zmluvy pohybovala na úrovni 11,38 %. Takto dojednané úroky za jednotlivé zmluvy považoval za v rozpore s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka, a teda za neplatné.

4. Súd prvej inštancie na vec aplikoval § 497 Obchodného zákonníka, § 37 ods. 1, 2, 3, § 38 ods. 1, 2, § 39, § 40 ods. 1, § 41, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 9, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2, § 565, § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, d/, § 9 ods. 1, ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“), § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 3 Nariadenia vlády SR 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ (ďalej len „nariadenie“), posudzujúc zmluvy o poskytnutí pôžičky ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preskúmaním obsahu Zmluvy č. 1 zistil, že v zmluve bola uvedená výška úveru 3.000 €, počet splátok 42, výška splátky 110,50 €, splatnosť splátky k 20. dňu mesiaca, celková čiastka 4.641 €, RPMN 30,10 %, úroková sadzba 30,10 % a priemerná RPMN 20,68 %. Z prehľadu splátok mal za preukázanú úhradu na predmetnú zmluvu 4.099,50 € a zostatok dlžnej sumy vo výške 541,37 €. V Zmluve č. 2 bola uvedená výška úveru 1.600 €, počet splátok 48, výška splátky 55,26 €, splatnosť splátky k 20. dňu v mesiaci, celková čiastka 2.577,60 €, RPMN 28,99 % a úroková sadzba 28,99 %. Z prehľadu splátok mal za preukázanú úhradu na predmetnú zmluvu vo výške 1.839,61 € a zostatok dlžnej sumy vo výške 736,64 €. V zmluve č. 3 bola uvedená výška úveru 1.600 €, počet splátok 60, výška splátky 51,35 €, splatnosť splátky k 20. dňu v mesiaci, celková čiastka 2.994 €, RPMN 32 %, úroková sadzba 32 % a priemerná RPMN 21,68 %. Z prehľadu splátok mal za preukázanú úhradu na predmetnú zmluvu vo výške 1.037,28 € a zostatok dlžnej sumy vo výške 1.426,09 €. Dojednané úrokové sadzby nepovažoval za neprimerané, alebo v rozpore s dobrými mravmi, preto uzavrel, že ich nemožno považovať za absolútne neplatné. Tvrdil, že celkom jednoznačne sa tieto úrokové sadzby nepribližujú úžere ani výške, ktorá by bola hodnotená ako neprimerane vysoká, prípadne hraničiaca s úžerou. Súd prvej inštancie tak nemal za preukázaný žiadny dôvod neplatnosti predmetných zmlúv. Stotožňujúc sa so záverom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 12.6.2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020 skonštatoval, že žalobca má nárok na zmluvné úroky aj po zosplatení, a to v rozsahu v akom by mal nárok, ak by úver nezosplatenil, teda v rozsahu v akom sa na platení úrokov dohodli v zmluve. Mal za to, že podpisom zmluvy žalovaný prehlásil, že všetky údaje uvedené v zmluve sú pravdivé, a že ku dňu podpisu zmluvy mu neboli známe žiadne okolnosti, ktoré by mali vplyv na plnenie jeho záväzku. Nesplnením dlhu tak žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie sumy 2.704,41 € ako súčtu neuhradených dlžných zostatkov z predmetných zmlúv (541,37+1.426,09+736,64 €). Neuhradením dlhu riadne a včas sa žalovaný dostal do omeškania, preto súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj nárok na úroky z omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému, t. j. od 30.8.2017 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol súd v súlade s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalovaný, uplatňujúc odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP. Poukázal na zmätočnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v dôsledku uvedenia inej sumy v záhlaví ako žalobou uplatneného nároku a inej sumy priznanej žalobcovi vo výrokovej časti rozhodnutia. Z rozhodnutia mu tiež nebolo zrejmé, ako súd doplnil dokazovanie, resp. ktoré ďalšie dôkazy si zabezpečil v zmysle uznesenia Krajského súdu V Košiciach 11Co/385/2018-237 z 19.12.2019, ktorým bolo predošlé rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené. Nevedel, ako sa súd dopracoval k výške RPMN uvedenej v Zmluve č. 1 a č. 3 a poukázal na to, že pri Zmluve č. 2 priemernú RPMN už neuviedol. Zároveň poukázal na nesprávne vyjadrenie hodnoty priemernej RPMN, ktorú súd prvej inštancie uvádzal v eurách, nie percentách. Na zdôraznenie potreby riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia citoval § 220 ods. 2 CSP a závery Ústavného súdu Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 119/03. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie ohľadom adekvátnosti výšky úrokových sadzieb

pri jednotlivých pôžičkách, poukazujúc na priemerné úrokové miery v čase, kedy boli zmluvy uzavreté. Trval na tom, že veriteľom požadované úroky boli v tomto prípade neprimerane vysoké a v rozpore s dobrými mravmi. Mal za to, že zmluva je potrebné považovať za neplatnú v zmysle § 39 OZ. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobu zamietne, prípadne ho zruší a vec vrátiť súdu prvej inštancie na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Zároveň žiadal priznať nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu prejavil súhlas s napadnutým rozhodnutím a s právnym názorom súdu prvej inštancie sa stotožnil. Argumentoval, že odplata za poskytnutie úveru nachádza svoje vyjadrenie v RPMN, ktorá je vo všetkých zmluvách zhodná s úrokovou sadzbou, to znamená, že jedinou odplatom je len úrok. V súvislosti s RPMN uvedenou v Zmluve č. 1 vo výške 30,10 % poukázal na štatistiku Súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 3. štvrtrok 2010, podľa ktorej bola priemerná RPMN na úrovni 20,68 %. Odkazom na § 1a nariadenia platného od 1.9.2014 mal za to, že odplata bola primeraná, keďže neprevyšovala dvojnásobok priemernej RPMN. Uviedol, že aj keď toto pravidlo nebolo v tom čase ešte platné, nemožno takto dojednanú odplatu považovať za v rozpore s dobrými mravmi, keď zákonodarca ju považuje za adekvátnu. V Zmluve č. 2 bola uvedená RPMN vo výške 28,99 % zhodne s úrokovou sadzbou. Podľa už uvedenej štatistiky sa priemerná RPMN v čase pred uzavretím zmluvy pohybovala na úrovni 20,56 %, a teda ani RPMN v Zmluve č. 2 nie je vyššia ako dvojnásobok priemernej RPMN v rozhodnom období. V Zmluve č. 3 bola uvedená RPMN vo výške 32 %, zhodne s úrokovou sadzbou, a podľa spomínanej štatistiky sa priemerná RPMN v čase pred uzavretím zmluvy pohybovala na úrovni 21,68 %, preto ani túto odplatu nepovažoval za nesúladnú s dobrými mravmi. Trval na tom, že odplata vo všetkých zmluvách bola primeraná záväzku a bola v súlade so zákonom aj dobrými mravmi. Rozhodnutie súdu o absolútnej neplatnosti úverových zmlúv v dôsledku neprimeranosti úroku z úveru by bolo v rozpore s ústavným príkazom preferencie výkladu v prospech platnosti právneho úkonu. Zároveň podotkol, že neplatnosť dojednania výšky úroku z úveru nespôsobuje neplatnosť úverovej zmluvy ako celku, ale iba bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru. Vzhľadom na svoju argumentáciu žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

7. Žalovaný v replike zotrval na svojej doterajšej argumentácii a nesúhlasil s tvrdeniami žalobcu. Trval na tom, že úverové zmluvy sú v rozpore s dobrými mravmi. Uviedol, že pokiaľ by odvolací súd pripustil platnosť týchto zmlúv a v rozpore s dobrými mravmi by vyhodnotil len dojednané úroky, potom považoval za potrebné žalobu zamietnuť, nakoľko žalovaný preplatil istinu každého poskytnutého úveru.

8. Žalobca sa k replike žalovaného už nevyjadril.

9. Krajský súd v Košiciach, ako odvolací súd (§ 34 CSP), posúdil odvolanie žalovaného ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods.1 písm. d/, f/ a h/ CSP), dospejúc k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

10. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25.11.2021 o 9.45 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie Krajského súdu v Košiciach, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli riadne zverejnené v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

11. Žalovaný odvolanie odôvodnil s poukazom na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/, a h/ CSP, t. j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Príkladom takejto vady môže byť nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť súdu (a to tak v prípade, keď bola poskytnutá v užšom rozsahu, ako aj v prípade jej realizácie v širšom než zákonom predpokladanom rozsahu), pochybenia vo vykonanom dokazovaní (napr. vykonanie nezákonne získaného dôkazu bez splnenia predpokladu uvedeného v článku 16 ods. 2 CSP, alebo vypočutie relevantného svedka bez poučenia o práve odoprieť výpoveď),

porušenie viazanosti súdu inými rozhodnutiami (§ 193 CSP) alebo posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu (§ 194 ods. 2).

13. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1,2 CSP, alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

14. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že vo všeobecnosti je právnym posúdením činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý si nesprávne vyložil alebo napokon ak aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, v skutkových okolnostiach teda z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

15. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, obsahu spisu a predchádzajúceho procesného postupu súdu v konaní, z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu námietok žalovaného vymedzených v podanom odvolaní dospel k záveru o dôvodnosti podaného odvolania. Súd prvej inštancie svojím skorším rozsudkom žalobu síce (správne) zamietol, ale vychádzal pritom z nesprávnych právnych úvah, ktoré neúspešný žalobca v odvolaní dôvodne namietal, preto odvolaciemu súdu neostávalo iné, len tento rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť. To však neznamená, že neboli dôvody na zamietnutie žaloby z iných dôvodov (teda nie z tých, ktoré súd v rozpore s aktuálnou judikatúrou Najvyššieho súdu SR použil pri skoršom zamietajúcom rozsudku). Súd prvej inštancie však po zrušení veci nepostupoval koncentrovane, nevenoval náležitú pozornosť skutkovému stavu vyplývajúcejmu z predložených dôkazov, nesprávne ho vyhodnotil a v dôsledku toho dospel k nesprávnym právnym záverom.

16. Svojimi odvolacími námietkami odvolateľ urobil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť právneho záveru súdu prvej inštancie o adekvátnosti a primeranosti zmluvných úrokov, ku ktorému tento vo svojom rozhodnutí dospel.

17. Pri zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzavretých po 1.9.2014 sa pri výške stropu odplaty vychádza, v súlade s § 53 ods. 6 OZ v spojení s § 1a nariadenia, z výšky RPMN. Pri zmluvách uzavretých po 1.6.2014 ale pred 1.9.2014, sa primeranosť odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov posudzuje podľa výšky úrokov. Podľa § 10d ods. 2 nariadenia účinného od 1.6.2014 sa za najvyššiu prípustnú výšku odplaty považuje odplata neprevyšujúca dvojnásobok úrokových mier úverov pre domácnosti zverejňovaných na webovom sídle Národnej banky Slovenska. V čase uzavretia predmetných zmlúv (r. 2011 a 2012) nebola odplata za užívanie požičanej finančnej čiastky pri peňažných pôžičkách, okrem všeobecnej klauzuly v § 53 ods. 6 OZ, žiadnym právnym predpisom limitovaná. Pri posudzovaní primeranosti odplaty tak odvolací súd vychádzal z § 53 ods. 6 OZ a ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v uznesení zo dňa 31.7.2009 sp. zn. 1 M Cdo 1/2009 uviedol: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

18. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že odvolávanie sa žalobcu na neskoršie znenie právnej úpravy, ktorá zmenila dovtedy platný spôsob posudzovania najvyššej prípustnej výšky odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe spotrebiteľskej zmluvy, je neprípustným retroaktívnym výkladom právnej úpravy. Zároveň odvolací súd uvádza, že § 1 ods. 4 nariadenia odkazuje na štatistiku zverejnenú na stránke Ministerstva financií Slovenskej republiky zo Súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk, a nie zo Súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi, na ktoré žalobca vo vyjadrení k odvolaniu poukázal.

19. Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 OZ). Výška úrokov nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ). Definícia dobrých mravov nie je nikde normatívne upravená. Pojmom dobré mravy možno rozumieť pravidlá morálneho charakteru, aj keď za určitých okolností môžu nadobudnúť povahu právnej normy. Za výkon práv a povinností v rozpore s dobrými mravmi sa považuje výkon práv a povinností, ktorý by bol v rozpore s pravidlami demokratickej spoločnosti a jej morálky, s princípmi právneho štátu a občianskej spolupatričnosti. Ak tieto pravidlá premietneme do vzájomného vzťahu subjektov občianskeho práva, ide o elementárnu slušnosť, vzájomné rešpektovanie sa a potrebnú mieru tolerancie, a to všetko v spoločensky vhodnej miere a únosnosti. Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom.

20. Pri posudzovaní primeranosti odplaty súd prvej inštancie len všeobecne, bez ďalšieho, skonštatoval, že zmluvne dojednané úroky nie sú neprimerané, ani hraničiace s úzerou, nie sú v rozpore s dobrými mravmi, a preto ich nemožno považovať za absolútne neplatné. Svoje závery však ničím nepodložil, úrokové miery uvedené zmluve neporovnal s priemernými úrokovými mierami v čase uzavretia zmlúv, ani inak nevysvetlil, akým spôsobom dospel k záveru o ich primeranosti. Nie je zrejmé, na podklade akých úvah dospel k uvedeným zisteniam.

21. Odvolací súd preskúmaním obsahu predmetných zmlúv (ktorých originály sú založené v spise) zistil, že v Zmluve č. 1 bola uvedená úroková sadzba vo výške 30,10 %. Podľa štatistiky priemerných úrokových mier z úverov bánk dostupnej na webovom sídle Národnej banky Slovenska (www.nbs.sk <<http://www.nbs.sk>>), boli úrokové sadzby v januári 2011 pre spotrebiteľské úvery so splatnosťou od 1 do 5 rokov na úrovni 12,87 %. V Zmluve č. 2 bola uvedená úroková sadzba vo výške 28,99 %. Podľa spomínanej štatistiky boli priemerné úrokové sadzby v máji 2011 pre spotrebiteľské úvery so splatnosťou od 1 do 5 rokov na úrovni 12,92 %. V Zmluve č. 3 bola uvedená úroková sadzba vo výške 32 %. Podľa štatistiky NBS boli priemerné úrokové sadzby v júni 2012 pre spotrebiteľské úvery so splatnosťou od 1 do 5 rokov na úrovni 12,93 %. Z uvedeného je zrejmé, že zmluvne dojednané úrokové sadzby, vo všetkých dotknutých zmluvách, prevýšili priemerné úrokové sadzby o viac ako 100 %. Takto dojednané úrokové sadzby odvolací súd považuje za neprimerané a v rozpore s dobrými mravmi. V súlade s § 39 OZ sú dohody o úrokoch v predmetných zmluvách neplatné. Žalobca tak má nárok na len vrátenie istiny z každého z dotknutých úverov, bez dohodnutých úrokov.

22. V zmysle uvedených skutočností by tak žalovaný mal žalobcovi vrátiť sumu rovnajúcu sa súčtu istín poskytnutých úverov, teda 6.200 €. Z obsahu spisu mal odvolací súd preukázané úhrady žalovaného na Zmluvu č. 1 vo výške 4.099,55 €, na Zmluvu č. 2 vo výške 1.839,61 € a na Zmluvu č. 3 vo výške 1.037,28 €, spolu 6.976,44 €. Keďže žalovaný žalobcovi už uhradil sumu rovnajúcu sa súčtu istín poskytnutých úverov, nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní nie je dôvodný.

23. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom výroku zmenil tak, že žalobu zamietol (§ 388 CSP).

24. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, pri akých výrokoch rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať (§ 379 CSP). Žalovaný podal odvolanie proti všetkým výrokom rozsudku, teda aj proti výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá.

25. Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolací súd preto odmietol odvolanie žalovaného proti výroku II. napadnutého rozsudku, teda v časti, v ktorej bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá.

26. O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).